

Gierik 64, september 1999

Philippe Cailliau

Het halve leven voorbij

STILLEVEN

Jij, die volhield dat zand blijft liggen waar het ligt,
dat baggerboten vaste routes volgen.
Dat graafmachines voor alweer nieuwe meanders
moete, oprukken.

De breuklijnen der aarde waren niet besteed
aan jou. Er was geen breuk immers.
Ze zijn je adem en je bloed, je zo vergeefs
perpetuum mobile geweest.

Je horizonten op oneindig: daar lag
de strakke lijn waarop je stuiterde
zonder ooit klaar te willen komen.

Je doet maar, hoor.
Je straalt de rust der doden uit
zolang je op je kistkleed liggen blijft.

JE BENT EEN BEETJE ZIEK

Je bent wat zwaarder, zachter,
en vooral wat zeker nu. Daar leef je mee.

Je geeft verslag van de schermutselingen
in je vlees. Hier een onvervalst gevecht,
daar veel turbulentie, weinig gruis. Wat puin.
Een binnebuil, een buitenbuil. Een barst.

Als je moe wordt, jij, verzoek je om
een staakt-het-vuren. Je trekt je tijdelijk terug
in zelfontworpen catacomben.

Je likt je wonden.
Ach wat, waarom geschild
godnogaantoe: de angst is allerlaatst.

En dan is het voorlopig stil geworden.
Putten en bunkers worden opgeruimd.
Nergens bijna wordt nog om zich heen
geschopt met modder, bloed en smurrie.

Ergens toch een schot. vandaag of morgen.
Dus: kijk uit voor de schrapnel. Hij loert.

Nieuwe rellen zijn alweer op komst. Kramp
en koorts. Je vlees bereidt zich voor.
Is het nu kanker, seropositiviteit of maar
prostaat? Het kan ook simpele verkalking zijn.

Al dat fraais: je zegt het maar,
het is wel wat
misschien.

Dat doodgaan - doe je
toch.

HET HALVE LEVEN VOORBIJ

Hoe dikwijls hou je het in de hand. Zo vaak
ontsnapt het snijdend tussen je vingers.
Je houdt ervan, je houdt het niet
voor mogelijk. Hoe snel, hoe warm
of traag of koud zie je weer niet meer
wat zonet je nog vertrouwd toescheen.

Je leeft ervoor, je legt de blokjes op een rij.
Waar nodig kleef je stukjes aan elkaar.
En zie: zowaar ben je de architect
van deze oude stad.

Maar alles godver, alles wordt gesloopt.
Ook huizen, tuinen en geboorteplaatsen.
Je vrouwen, jongens, meisjes, mannen
met hun met bloed gezworen trouw. De dure
eden die je toch niet meeneemt in je graf.
So what.

Elk verbond mag je gerust vergeten.
Het is steeds zo geweest. En lach maar nu.
Doe niet te druk. Slaap in. Slaap uit.

Smeer boterhammen voor je kind, en zie
haar huiswerk na. Knip nagels, was haar haar
en kijk haar oortjes na. Verklaar haar
spraakkunst en vervoeging, al begrijp je die
dan zelf steeds minder.

HET MES ZAG JE NIET ...

Weggesneden zijn je benen
vooralsnog, of vooralsnog
definitief. En stapsgewijs, ten voeten uit,
is deze scheut van pijn. Immense pijn.

Met kleine snikstem vraag je
om de vortex die het woord verbindt
met oude beelden van een mens.

het krimpen is geen lieve lust.
Lucy, meisje met het hominide hoofd.
Lucy oervrouw. Tot op heden
is je oog mijn oog, je vingerknip
miljoenen keren nagebootst,
je voet mijn voet
niet, maar een spoor gevuld met balsem
uit de holten van je been.

Stapsgewijs, ten voeten uit is elke scheut
van pijn. Geen mirre die zoiets verhelpen
kan. En toch geef je geen krimp.
wat nu niet kan: weer weggegeten zijn.
Dat doe je niet, met geen geculd:
dat liegen doe je niet.

Je doet. Je voelt. Je voelt het niet.
Maar wat je doet, is met gevoelde
ouderdom en wederkerig leven
escho's kneden tot een wervelwind.

Hier zou je Lycy moeten zijn.

En morgen heb je weer
met jou gedaan wat steeds gedaan
gedaan moet zijn
en afgelopen.

CAPACOCHARITUEEL

Pijn in de rots
spleten van de Sara-Saraberg.
In ijs worden Incakinderen
bijzonder goed bewaard.
De eeuwenoude angst vervliegt
er niet.

Zo zuiver ben je, dochterlief,
dat Dood je nieuwe vriend mag zijn.
Je bent nu onze afgezant.
Je schedel uitverkoren is. Eervol
en met liefde ingeslagen.

Je lichaam is je paspoort
voor de rust
die je niet vindt.

Zo koud en strak poseren:
een kei ben je daarin.
Als alles maar verstenend
schittert in zijn eenvoud.

Albert Hagnaars

Tropendrift

BATAVIA

Dia's van oude foto's smeulen in de donker
gemaakte middag. Onze schaduwen bewegen
aan de stramme vingers van een alwetende speler
die als vanouds de huiden strijkt en plooit.

De ventilator doet het verleden op het doek
kinderrijk herleven. Ik sluit de ogen maar hoor hoe
haar adem stokt, als toen, onder dat andere laken.
Gelogen verhaaltjes. Geloogde beelden. Zweet.

Namen als Koningsplein, Molenvliet en Rijswijk
verdwijnen onder de kalk der Japansche wet.
Prikkelraad rolt uit. Grachten groeien dicht.
Ik richt, ik richt; haar zoon richt op mij.

MAE SAI

Ergens tussen mij en de verboden heuvels
van Myanmar ligt een grens van angst en lood.
De vrouw die jij voor ons wil zijn sluipt nader,
valt bijna samen met wie mij vreest. Je tast

me af, stijve lippen in de nacht over mijn vel.
Ik voel de ogen van de man in jou in mijn rug.
Hij was ooit beroeps, oogt nu als een vader.
Niet de mijne, van zijn leven niet. Je tast

me aan, familie kent afstand, liefde geen genade.
Twijgen knappen, schermen flikkeren. Oeroud
land, even dichtbij en onbereikbaar als de dader.
Tot de dood ons loost: leegte, en schroot.

BRUG OVER DE KWAI

De locomotief wielloos wegroestend op zijn sokkel,
jouw vader de verdwaalde stoker, jou op de schop.
Japanse toeristen dribbelen over het begroeide spoor,
dat oost en west en hem in ons voorgoed verbindt.

Buigend van onschuld vragen ze mij een foto
te maken. Ze wachten in het gelid, glimlachen
van herkenning. Willoos verleng ik hun bestaan
in albums met Pat Pong, Clifford Pier en Borobudur,

tot in het kamp, het zwellen van de Kwai. Hij vloekt.
Dat wordt veel drinken vannacht, langer praten.
Over opa's graf in Bergen op Zoom, zijn Christus,
het kwaad dat over de rand van de doopvont komt.

Erik van Malder

Kwartalen van het gewatteerde jaar

EEN KINDERTEKENING wil ik maken
om wereld en mensen te betoveren
een kindertekening simpel en puur
hunker naar vrede rust harmonie
ze voor tv-scherm plakken drukte
ellende politiek gekrakeel
buiten de deur
maar ik kan niet tekenen
ik ben geen kind en wat beklijft
is beeld van Colombiaanse vrouw
in deken naast ruïne
is beeld van mistig landschap
en schietgrage boeren in Kososvo

MET MUIS en teddy zit kleuter
al met één been in ruimtetuig
onder waakzaam oog van camera
want mama en papa figureren
in winkelstraat voor camera's
hello Orwell van deze generatie
schrijf je over nieuwe griezels
de emotionele maatschappij
het gevaar voor lichamelijk contact
nefaste gevolgen van een kus
ergens ontdekt kleuter toetsen
schrijft indrukken neer slaat ze op
wikkelt zich - zorgelijk - in dromen

BESTAAT er nog een zondags ritme
om door bladertapijten te schuifelen
en samen te zitten voor vieruurtje
of is alles techno en computer
de wereld één grote chip
het blijft winter die geen winter is
in verloren landschap
haalt man schouders op
kiest voor korte sabbat

DOOR onbestemde straat
loopt naamloze familie
ruggen wat gebogen
aarzelend gehaast
boodschappentas torsend
met merken van hun schaamte
vader held in volkskroeg
moeder moe van schuldgevoel
teveel hulp teveel goede raad
kinderen als alle kinderen
maar getekend
zo verdomd getekend

NIEUWS van de dag zo'n winteroffensiefje
van regen sneeuw wind en slechte manieren
blikshade verkeersdoden in Duitsland
in de woestijn predikende rijkswachters
snel snel links links
traag te traag toch nog links
`t zijn varkens de helden op vier wielen
`t regent in Antwerpen `t sneeuwt in Gent
en oprechte mannen meten zich verbaal
allemaal goede wil en dure taal
harmonische wereld utopisch ideaal

NU WORDT wereld minder stem
en kan eenzaam geluidloos
via mediakiosk op straat alles weten
de nieuwste generatie verzilvert
al wat blinkt maar niet stinkt
en straks met van dyck
boetseren ze golems
om mee op tv te komen
terwijl elders laatste werkdag
laatste dans wordt
en verder veel verder
miljoenen woelen in zand
verkwijnen in stilte verdwijnen

Nathalie David

Mijn uitzinnige schroom

VERZWINDEN

soms wordt ons wegijlen geprikkeld
langs je purperen naald
die mijn doorwaakte levenssap doorstoot
en de aangediepte nawee nadonkert

soms dwalen je ogen om me heen
terwijl ze dit holle hulsel,
waarin je zo vaak klaarkwam, inpalmen,
waar een verdoken harttoon tussen
de schreiende knoken verzwindt
en er getalmd sterft.

WONDERVERHAAL

eenzaam in de rauwe nacht,
het aftasten van de verpauperde schaduw
terwijl ik op jou wacht. Je hand

eenzaam werd ik in dit bed gegoten
tussen het zure afscheid en mijn uitzinnige schroom
tot wanneer het versterf ons verlopen sprookje bederft

en eenzaam mijn gedwaalde traan toedekt.

MY LOVELY FRIEND

de kreet van een bootman
loodst me doorheen holle gangen
naar een latente kamer
afgezonderd van galmend geraas

waar je haar me nachtzwart toefluistert
terwijl het gebroken kristal in je ogen
verdwaalt in m'n vale verlatenheid die

aangezoet wordt door je wijnkleurige keelstem
die verlegen mijn oor kust en nabloeit
in jouw omsluitende armen waarin
ik me doods & verknocht verschuil

tot we samen verkillen en dit
verweerde aardrijk loslaten in
een inherente herinnering.

IN EEN DONKERE KRING

in een donkere kring
die mijn oogholte koestert
herken ik je en fluister je me
het pad van ademgeruis toe

je tracht het lommerrijk te verhelen
met een breekbaar fijne lach,
het schild voor verlopen & nieuw verdriet
diep verdoken in de dauw van het grieven,

de glazige kralen om m'n keelader.